

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

ПОГОДЖЕНО
на засіданні вченої ради
факультету фізичного виховання
Протокол № 7 від «18» лютого 2020 року

Декан Анатолій ТУРЧАК

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ ЦДПУ імені Володимира Винниченка
від «23» березня 2020 року № 43-УН
Голова приймальної комісії

Ректор Олег СЕМЕНЮК

Обговорено і затверджено
на засіданні кафедри
теорії та методики
олімпійського і професійного спорту
Протокол № 6 від «30» січня 2020 року

Завідувач кафедри Сергій БОНДАРЕНКО

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
з Основ спортивної та професійної діяльності тренера-викладача**

з виду спорту

для осіб, які вступають на II курс
денної / заочної форми навчання
на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста,
або ступеня (рівня) бакалавра, або вищого ступеня (рівня) вищої освіти,
або якщо ступінь бакалавра або вищий ступінь здобувається не менше одного
року та виконується в повному обсязі
індивідуальний навчальний план
для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»
зі спеціальності: 017 Фізична культура і спорт

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове вступне випробування з основ спортивної та професійної діяльності тренера-викладача з виду спорту – форма вступного випробування для вступу на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста або ступеня (рівня) бакалавра, або вищого ступеня (рівня) вищої освіти, або якщо ступінь бакалавра або вищий ступінь здобувається не менше одного року та виконується в повному обсязі індивідуальний навчальний план для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності: 017 Фізична культура і спорт, яка передбачає перевірку здатності до опанування освітньо-професійної програми «**Фізична культура і спорт**» бакалаврського рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Програму фахового вступного випробування з основ спортивної та професійної діяльності тренера-викладача з виду спорту укладено відповідно до навчальної програми підготовки бакалаврів спеціальності **017 «Фізична культура і спорт»**. Головними завданнями програми з основ спортивної та професійної діяльності тренера-викладача з виду спорту визначення рівня сформованості:

- професійного світогляду в процесі аналізу місця та значення тренера-викладача у сучасному суспільстві;
- теоретичних знань щодо програмно-нормативних засад розвитку галузі Ф і С;
- сформованості компетентностей стосовно окремих напрямків професійної підготовки тренера.

Форма проведення фахового вступного випробування – письмове опитування вступників за змістом завдань в екзаменаційному білеті.

Структура екзаменаційного білета: 3 (три) теоретичних завдання за змістом програми, поданої нижче.

Структура екзаменаційної оцінки: Оцінювання результатів фахового вступного випробування здійснюється за **100-бальною шкалою**. Мінімальна позитивна оцінка складає 60 балів. Відповіді на питання, винесені на фахове випробування, оцінюються рівнозначно. Загальна оцінка відповіді оцінюється як середня арифметична з трьох питань згідно критеріїв оцінювання п. 3 цієї програми.

Час, який відводиться на виконання завдань екзаменаційного білету: **2 астрономічних години**.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Розділ I. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності

Тема 1. Фізична культура як суспільне явище

«Вступ до спеціальностей галузі фізичне виховання і спорт» як навчальна дисципліна. Місце фізичної культури в загальній культурі людства. Основні завдання, форми і засоби фізичної культури.

Тема 2. Галузева термінологія

Зародження спортивної термінології. Термінологічні запозичення з іноземних мов у сфері фізичної культури та спорту. Сучасні проблеми української спортивної термінології. Основні термінологічні поняття галузі.

Тема 3. Міжнародний спортивний рух

З історії зародження та розвитку спорту. Міжнародні спортивні організації. Стародавні та сучасні Олімпійські Ігри. Проблеми сучасного розвитку міжнародного спортивного руху.

Тема 4. Фізкультурно-спортивний рух в Україні

Передумови зародження і розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні. Традиції українського спорту. Внесок українців в Олімпійський рух. Шлях до олімпійського визнання. Сучасні досягнення та проблеми українського спорту.

Тема 5. Програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури

Законодавча база розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Державні програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні.

Тема 6. Організаційні засади, структура і матеріальна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні

Структура, взаємозв'язок і характер діяльності фізкультурно-спортивних організацій України. Матеріально-технічна база фізичної культури і спорту. Джерела фінансування галузі. Науково-інформаційне забезпечення фізкультурно-спортивного руху.

Розділ II. Професійна діяльність в галузі фізичної культури

Тема 1. Професійна діяльність фахівців фізичної культури

Фахові спеціальності, спеціалізації і посади фахівців у галузі фізичної культури і спорту. Освітні рівні та структура підготовки фахівців фізичної культури. Професійні характеристики фахівців фізичної культури.

Тема 2. Професійна діяльність учителя фізичної культури

Спеціальності, спеціалізації, освітні рівні та посади фахівців фізичного виховання. Учитель фізичної культури – ключова фігура фізичного виховання. Складники професійної майстерності та службові обов'язки вчителя фізичної культури. Урок як основна форма фізичного виховання.

Тема 3. Професійна діяльність тренера-викладача

Особа тренера в сучасному спорті і його функціональні обов'язки. Складники професійної майстерності та структура діяльності тренера. Організація тренувального процесу. Підготовка спортсмена до змагань.

Тема 4. Професійна діяльність фахівця з фізичної реабілітації

Розвиток фізичної реабілітації в світі та в Україні. Підготовка фахівців з фізичної реабілітації. Посади і посадові обов'язки фахівців фізичної реабілітації. Програмування і здійснення процесу фізичної реабілітації.

Розділ III. Система вищої освіти та кадрове забезпечення галузі фізичної культури і спорту

Тема 1. Система кадрового забезпечення галузі

Структура вищої освіти в Україні. Система ступеневої освіти. Заклади фізкультурної освіти в Україні.

Тема 2. Організація навчального процесу у закладах вищої освіти

Спрямованість навчального процесу у закладах вищої освіти. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. Державні стандарти вищої освіти. Види і форми організації навчальних занять у вищій школі. Форми і методи контролю.

Тема 3. Основи науково-дослідної роботи

Загальні принципи наукової творчості. Загальна схема наукового дослідження та організація творчої діяльності. Основні методи наукового дослідження у сфері фізичного виховання та спорту. Робота над статтями та доповідями.

Тема 4. Навчання і побут студентів закладу вищої освіти

Формування студентського контингенту. Права і обов'язки студента закладу вищої освіти. Організація виховного процесу у закладі вищої освіти. Громадські організації студентів.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ ВСТУПНИКІВ

Оцінювання результатів фахового вступного випробування здійснюється за 100–бальною шкалою. Мінімальна позитивна оцінка складає 60 балів.

Відповіді на питання, винесені на фахове випробування, оцінюються рівнозначно. Загальна оцінка відповіді оцінюється як середня арифметична з трьох питань. Підсумкова кількість балів визначається за таблицею, наведеною нижче.

Кількість балів	Характеристика відповіді
90-100	Абітурієнт блискуче володіє теоретичними знаннями та практичними навичками, виявляє методичну досконалість. Відповідь повна, логічно обґрунтована, правильно використані наукові терміни. Абітурієнт відзначається високим (творчим) рівнем компетентності
75-89	Загалом відповідь змістовна і правильна з певною кількістю незначних помилок. Абітурієнт володіє основними теоретичними знаннями та практичними навичками, понятійним апаратом, характеризується достатнім рівнем компетентності
60-74	Абітурієнт в цілому правильно відтворює матеріал, знає основні теорії і факти, уміє наводити власні приклади на підтвердження певних думок, робити окремі висновки. Виявляє середній рівень компетентності
1-59	Абітурієнт не володіє основними знаннями, не знає фактичного матеріалу, не володіє поняттєво-термінологічним апаратом професійно-орієнтованих дисциплін. Відзначається низьким рівнем компетентності

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Ашмарин Б.А. Теория и методика педагогических исследований в физическом воспитании. - М.: ФиС, 1978. - 223 с.
2. Бабушкин Г.Д. Самообразование студента в системе подготовки специалистов по физической культуре и спорту // Теория и практика физической культуры. - 1987. - № 8. - С. 16 - 18.
3. Выдрин В.М. Введение в специальность: учеб. пособие для институтов физической культуры. - 2 изд., перераб. М.: ФиС, 1980. - 119 с.
4. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник / 2-е вид. – Львів: Українські технології, 2003. - 232 с.
5. Гуськов С.И. Государство и спорт. – М.: ФиС, 1996. - 176 с.
6. Загвязинский В.И. Учитель как исследователь. - М.: Знание, 1990. - 96 с.
7. Загвязинский В.И. Методология и методика дидактического исследования. – М.: Педагогика, 1982. - 160 с.
8. Платонов В.Н., Гуськов С.И. Олимпийский спорт: в 2-х т. - К.: Олимпийская литература, 1994. - кн. 1. - 496 с.; кн. 2. – 480 с.
9. Филин В.П., Семенов В.Г., Алабин В.Г. Современные методы исследований в спорте: учеб. пособие / под общ. ред. В.П. Филина. / - Харьков: Основа, 1994. - 132 с.
10. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2009. – ч. II – 242 с.

Допоміжна

1. Закон України “Про фізичну культуру і спорт”. – К., 1994. - 22 с.
2. Закон України “Про освіту” // Голос України. – 1991. - 26 лютого 2002. - с. 2 - 8.
3. Цільова комплексна програма “Фізичне виховання - здоров'я нації”. - К., 1998. - 48 с.
4. Деркач А.А., Исаев А.А. Педагогическое мастерство тренера. - М.: ФиС, 1981. – 375 с.
5. Золоті сторінки олімпійського спорту України / за ред. І.Н. Федоренка. - К.: Олімпійська література, 2000. - 192 с.
6. Мічуда Ю.П. Ринкові відносини та підприємництво у сфері фізичної культури і спорту: навчальний посібник. – К.: Олімпійська література, 2000. – 432 с.
7. Осінчук В.Г., Попеску І.К. Визначення основних термінів фізичної культури і спорту. - К.: ІСДО, 1995. – 200 с.
8. Основні поняття і терміни оздоровчої фізичної культури та реабілітації / О.Д. Дубогай, А.М. Ткачук, С.Д. Костікова, А.О. Єфімов. - Луцьк: Надстир'я, 1998. 100 с.
9. Профессиональный спорт / под общ. ред. С.И. Гуськова, В.Н. Платонова. - К.: Олімпійська література, 2000. - 391 с.
10. Студенту закон: збірник законодавчо-правових документів. – К.: Четверта хвиля, 1997. 240 с.